

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

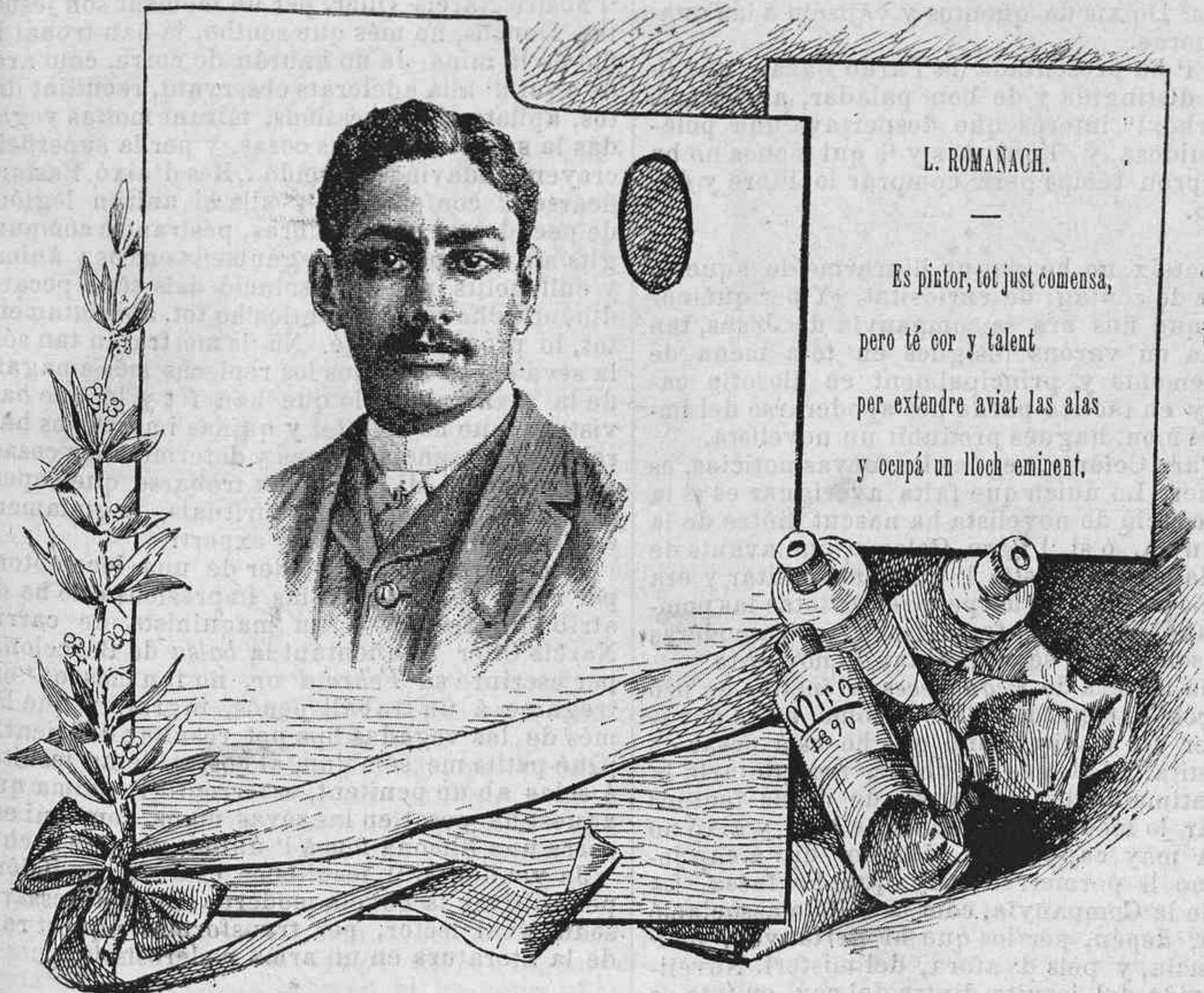
PERIÓDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

L. ROMAÑACH.

—
Es pintor, tot just comensa,
pero té cor y talent
per extendre aviat las alas
y ocupá un lloch eminent.

LA NOVELA DE UN JESUITA.

En la batussa literaria entaulada entre l' escriptor montanyés Sr. Pereda y l' escriptora gallega Sra. Pardo Bazán, bastá que aquesta bona senyora invoqués lo nom del jesuita Pare Coloma, presentantlo com á novelista de mérit y verdaderament coneixedor de la bona societat madrilenya; bastá aquesta sola menció perque una de las fillas que últimament ha incubat lo novelista eclesiástich, ó siga la novela titulada: *Pequeñeces*, sortís del niu, ahont sols un grupo de devots la coneixían, y arrenqués á volar per los espays de la publicitat.

Desde aquest punt los exemplars de la novela se 'n van de las llibrerías com pá beneyt.

Ja cal que 'l Pare Coloma, per poch que la condició de jesuita li consenti ser agrahit, guardi un bon recort de l' autora de *Insolación*. Y si un dia la Pardo Bazán se li ajenolla als péus confessantse de haver escrit novelas una mica profanas y un bon tros realistas, absólguila 'l Pare Coloma sense reparo, y óbrili de bat á bat las portas de la eterna salvació. Aixó y molt més exigeix la fecunda aliansa de la sotana y las faldillas, de que 'l mateix Pare Coloma 'ns parla incidentalment en sa novela *Pequeñeces*.

De moment aquesta aliansa ha permés que una novela publicada en las columnas del *Mensajero del corazón de Jesús*, entrés ab bon péu en lo mercat del mon. Perque es evident que si algún dels molts suscriptors que tindrà la pia-dosa revista *El Mensajero*, l' hagués alabada y recomenada ab molta instancia, la majoria dels aficionats á la bona literatura, li haurían respost: —¿Y qué hi entén vosté en materia de novelas? Deixis de quèntos y vájise'n á las quaranta horas.

Pero l' ha presentada la Pardo Bazán, una literata distingida y de bon paladar, aprofitant, per ferho, l' interés que despertava una polémica ruidosa, y 'l qui mes y 'l qui menos no ha tingut prou temps pera comprar lo llibre y devorar-lo.

Jo mateix no he pogut lliurarme de aquesta especie de contagi de curiositat. ¿Y per qué no? No sé que fins ara la companyia de Jesús, tan fecunda en varóns insignes en tota mena de coneixements y principalment en filosofia casuista y en táctica parda per apoderarse del imperi del mon, hagués produhit un novelista.

Lo Pare Coloma, segóns las mèvas noticias, es lo primer. Lo únich que falta averiguar es si la sèva vocació de novelista ha nascut dintre de la Companyia, ó si 'l Pare Coloma, que avants de vestir la sotana, vestia l' uniforme militar y era un home de mon, al despendres de totas las pompas mundanals pera ferse frare, no va poderse despossehir de la sèva qualitat de novelista.

Per la lectura de *Pequeñeces* m' inclino en pró del segón extrém. Lo Pare Coloma no es novelista per ser jesuita, sino que ho es á pesar de ser jesuita. Si sigués lo primer, nos pintaria la vida intima de la Companyia de Jesús fentnos respirar lo medi ambient en que viu, y aixó no ho farà may cap jesuita, ó millor dit: á cap jesuita no li permetrán may que ho fassa. La forsa de la Companyia, com la de tota associació secreta, depén, per los que hi pertanyen, de l' obediencia, y pèls d' afora, del misteri. Novelisar la vida del jesuita dintre del cau, en tota sa

realitat vivent, equivaldria á ensenyar lo joch, y en lo combat de la vida humana, qui no sab amagar lo sèu joch, tè casi la seguretat de perdre la partida. Los jesuitas serán tot lo que vos-tés vulgan; pero lo qu' es tontos, no ho serán may.

* * *

Y no obstant, qualsevol que extranyi que un jesuita escriga una novela de carácter profá en la majoria de sas páginas, cosa que fins ara no havia fet cap individuo de la Companyia, donará senyals de desconèixer que una de las máximas de la Societat de Jesús es que tots los medis son bons quan s' encaminan al fi desitjat. Y la novela es, en los temps moderns, un' arma de gran alcáns.

Jo no extranyaré qu' en lo successiu broti un aixám de novelistas jesuitas, en vista del éxit alcansat pèl Pare Coloma. Ells no freqüentarán los salóns de la bona societat ni 'l tuguri del pobre, ni 'l teatro, ni la taberna; no podrán estudiar directament, com ha de ferho avuy tot novelista que intenti pintar ab los colors de la realitat, los homes y las cosas; pero ¿qué importa? Ningú com ells está en situació de saberho tot y de veureho tot, sense necessitat de presenciárho. ¿Los hi sembla aixó una paradoxa? Donchs no ho es y m' explicaré.

Los jesuitas no van á la societat; pero en cambi, una bona part de la societat va als jesuitas. Aquests tenen las sèvas telas paradas en totas las iglesias, en tots los locutoris dels sèus convents, y 'ls incautes aucells s' hi deixan caure qu' es un gust... s' entén, un gust pèls cassadors, es á dir, pèls jesuitas.

Imaginínse que Zolá, que Pérez Galdós, que 'l nostre Narcís Oller, per un moment son jesuitas. Donchs, no més que sentho, ja han trobat lo filó de la mina. Ja no haurán de corre, com ara, de aquí d' allá adelerats observant, recullint datos, apilotant impressions, mirant moltes vegadas la superficie de las cosas, y per la superficie creyent endavinar lo fondo... Res d' aixó. Bastará ficarse al confessorari y allá hi anirán legions de pecadors y de pecadoras, postrantse compungits als sèus péus, entregántse'ls en cos y ánima y enllepolits per l' absolució dels sèus pecats, dihéntlos'ho tot, confiántlos'ho tot, absolutament tot, lo propi y lo agé. No 'ls mostrarán tan sòls la sèva cara, sino fins los replechs més amagats de la sèva ánima; lo que han fet y lo que han vist; perque ho han fet y quinas impresions han rebut al presenciárhos y determinadas cosas.

¿Quin medi d' estudi pot trobarse que superi á aquests *interviews* espirituals, degudament explotats per un novelista expert?

Zolá corrent en lo ténder de una locomotora per rebre directament las impresions que ha de atribuir després á un maquinista de carril; Narcís Oller freqüentant la *bolsa* de Barcelona, per escriure sa *Febre d' or*, no fan més qu' entregarse á un treball penós, ingrát, y que las més de las vegadas fins pot resultar deficient... ¡Qué petits me semblan, al costat de un jesuita, á solas ab un penitent, escorrentli l' ánima que aquest ha posat en las sèvas mans, com qui escorra una llimona fins á l' última gota de such!

Ja veuhen si 'l jesuitisme está en condicions per cultivar la novela moderna, per interessar y seduhir al lector, per transformar aquest ram de la literatura en un arma poderosissima.

* * *

¡UN' ALTRA GANGA!

—Després de pagar mil comptes de gastos que jo no hi fet, ¡per acabar d' aixafarme ara hi perdut aquest plet!

Las *Pequeñeces* del Pare Coloma son una revelació.

No pot negarse. L' autor de aquesta obra es un bon escriptor, elegant, atildat, primorós, cristallí... En cambi té una deficiencia: no es prou vigorós. Raras vegades troba l' expressió enérgica, concisa y dotada de aquell relléu que acredita als autors de primera talla.

En cambi es incissiu com ell sol. A ser possible materialisar aquesta condició del seu ingeni, diriam qu' en la seva boca no hi ha dents ni caxals, sino ullals.

Molt amargat del mon devia estar al pendre l' hàbit, quan tals glopadas de fel vomita sobre las pompas de la societat elegant pervertida pèl vici y per l' olvit de sos debers religiosos. Alguns dels quadros que descriu irritaran de segur a una classe social, com lo contacte de un ferro ruent sobre una llaga purulenta. En cambi recrearan a las demés, lo qual, baix lo punt de vista de l' ortodoxia, no sé que tinga res de cristià. Pero la tendencia de la novela, no es cristiana, sino jesuítica. O *Pequeñeces* no vol dir res, ó significa que tots los qu' en lo mon figuran, principalment

per sa posició social, no tenen més remey, si volen viure tranquils y conseguir la eterna benaventuransa, que confiarse á un jesuita, que com lo Pare Cifuentes de la novela, intervinga en tot, no sols en las qüestions espirituals, sino també en los negocis de la terra. Una societat entregada per complert á la tenebrosa companyia, seduhida per quatre prácticas religiosas, més de forma que de fondo, y la felicitat del mon es cosa feta.

Aixó sembla desitjar l' autor de *Pequeñeces*; pero, la veritat siga dita, lo resultat obtingut no correspón de molt á la magnitud del esforç qu' emplea.

Aixís en aquells quadros purament profans se mou lo Pare Coloma com en terreno propi. En cambi aquells altres inspirats en las prácticas religiosas están completament despossehits de unció y d' espiritualisme. Lo cap treballa; mes lo cor no respón. Son fills de un càlcul més que de una convicció arrelada y persuasiva. Podrán sostenir la fe dels que ja la posseheixen; duplo, emperó, que logrin con moure y molt menos convertir á cap incrédul.

Tant cert es que la vista que está fixa en la terra no pot mirar al cel al mateix temps. Al domini de la terra 's dirigeixen los esforços de la Companyia de Jesús: la gloria del cel, que hauria de ser lo fi suprém, es sols un medi per subjugar millor als qu' entregan lo seu coll al jou, aixís com las penas del infern son un medi per estemordir als que 's rebelan contra l' ambicionat domini absolut de la milicia de sant Ignaci.

Lo Pare Coloma 's dirigeix als qu' ell considera extraviiats, no als enemichs. Busca las conquistas fácils ab preferencia á las difícils... ¡Y qué cómodo resulta alcansar l' eterna benaventuransa!... Aquell *Diógenes* de la novela, tipo acanallat, viciós, grosser, morint grotescament, y salvant la seva ánima sols perque una beata logra ferlo sacramentar, es la personificació de una rassa d' homes, y al mateix temps un pésim exemple. ¡Quánts no n' hi haurá que dirán: — Vivim, gosém, atropellémho tot, no mirém prim, que una confessió, á última hora, feta de qualsevol manera en las angoixas de l' agonia, tot ho redimeix, tot ho neteja!... No sé qué guanyaria la moral social, si 'l mon se poblés de tipos de aquesta calanya.

La mateixa comtesa de Albornoz, quan farta de carn y d' escándols se torna beata, quan ja tothom la desprecia, inclús las mateixas beatas, ab bèn poca caritat la primera vegada que la veuen á la iglesia, es un altre exemple pernicios.

¡Y n' hi ha tants en la novela!

Es que la moral jesuitica y la moral social están en pugna. Ningú ho revela millor que 'l Pare Coloma, no concedint en sa novela ni un milímetre de siti al terme mitj de la gent honrada, que forman la inmensa majoria dels mortals. Tots los personatjes de *Pequeñeces* ó son molt viciosos ó son molt devots: portarlos del vici á la devoció es l' objecte de l' obra, es lo truc del novelista. Los que no pagan tribut ni á la devoció, ni al vici, la gent corrent, despreocupada, amant del cumpliment de sos debers, ab tot y constituhir lo núcleo social més numerós, mal que pesi als jesuitas, no figura per res en la novela... Será que 'ls jesuitas, pels seus fins, no 'ls necessitan.

*
*
*

Pequeñeces té alguna qu' altra *petitesa*.

Atribuhir als franc-masóns un assassinat alevós es un medi una mica groixut propi sols per espatarrar á certas conciencias timoratas. Lo Pare Coloma, si es un home il·lustrat, no pot creure semblant infamia. Ab lo mateix afany de donar aliment á la fiera de la credulitat estúpida, podrán dir los franc-masóns que 'ls jesuitas fan blandir lo punyal ó preparan lo veneno contra 'ls seus enemichs. Ja no hi som en aquells temps melodramátichs.

L' única cosa que 'm complau per la franquesa, es la pintura que de un col·legi de interns dirigit pels jesuitas, fa 'l Pare Coloma en lo darrer capítol de la novela. Després d' enterarse de las travessuras dels col·legials, de una sortida á fora, de una estussinada entre dos pobres nens que acaban per ofegarse en lo mar, sense que pugui impedirho la vigilancia dels ayos, no crech que hi haja cap pare que senti grans desitjos de confiar l' educació dels seus fills als jesuitas.

Y alló de que 'ls dos cadáveres dels nens, al ser retirats del mar apareguin enllassats per uns mateixos escapularis, será tant poétich com vulga 'l novelista... ¡pero vaya quin consol pels pares que 'ls estimin!

Hi ha que advertir que las mares de aquells nens desventurats, las presenta l' autor de la novela, en l' epíloch de aquesta, no pas plorant la desgraciada mort de aquells dos àngels, sino anant á la iglesia revellidas y endoladas. Ja son conquista dels jesuitas: ja no son mares... ja son devotas.

P. DEL O.

REFLEXIONS.

— ¡Si pogués fer la conquista d' un jove ben aixerit!... Pero sempre que ho intento, reculo y 'm falta pit.

LA HUMANITAT.

SONET SEMI-BOIG FILOSÓFICH AB AIXAMPLAS.

Un sant, que dels humans la mala fatxa
guaytava desde 'l Cel per una esclatxa,
va entrar, y es natural, en la sospetxa
que de boig, tots tenim alguna ratxa.

De prompte va exclamar:—¡Qué poca latxa!—
y al Cel se va internar, rápit com fletxa,
puig vegé á un home sá cridant lo metje,
y que altre deya amich á un que l' empatxa,
que algú creu senti amor quan s' encapritxa,
que aquell que 's diu més pobre algo derrotxa,
passar per home honrat un bona trutxa.

Va veure un venturós negant la ditxa,
á un altre que no ho es, passejá en cotxe.
Vejé á un que dejunava omplint lo butxe,
que l' altre 's feya 'l sant sent bona fitxa,
també á un casat de fresch ab cara motxa,
y en fi, que 'l Mon es bola y paparrutxa.

P. TALLADAS.

PETARDOS.

Es l' últim figuri.

No 's parla de res més que de petardos. No 's
fa altra cosa que trobar petardos per tot arréu.
Petardos aquí, petardos allà, petardos per la
dreta, petardos per la esquerra...

Aixó ja no es la ciutat dels condes: es la ciu-
tat dels petardos *al alcance de todas las fortunas*.

¡Qué 'n van d' errats los poetas quan afirman
que la primavera es la estació de las brisas y
dels perfúms!... La primavera es la estació de la
pirotècnia explosiva.

Per lo menos aquí á Barcelona, aquest any
han brotat més petardos que flors. ¡Si se n' han
vist de tres senmanas ensá!

Lo descobriment dels primers se deu á un in-
victa guardia municipal. Al divulgarse la noti-
cia, tota la ciutat va emocionarse.

—¡Estém sobre un volcán!—deyan los més
enterats.

—¿Qué passa?

—S' ha trobat un dipòsit de petardos de di-
namita.

—¡Horror! ¿y no han estallat?

—No: eran buyts, á dins no tenian res.

—¿Cóm se sab qu' eran de dinamita, donchs?

—Pel lleterero: á sobre de cada tomátech, hi
havia un sello que deya: dinamita.

—¿A sobre de cada tomátech? ¿no diu qu' eran
petardos?

—Petardos en forma de tomátech... ¡Oh! han
progressat molt los petardistas.

—No, senyor—deya un altre intervenint en la
conversa:—la forma no es de tomátech, sino de
patata de Málaga.

—¿Cóm ho sab?

—Perque n' hi menjat moltes vegadas.

—¿De petardos?

—De patatás de Málaga.

—A mi m' han assegurat que...

—Pues tan errat va vosté com ell—interrum-
pia un tercer:—los petardos en qüestió tenen
forma de pera.

—¿Confitada?

—No li sabria dir; pero lo que jo afirmo, es
cert: cabalment lo municipal que 'ls ha trobat
viu á prop de casa.

FINAL DEL PLET.

Ja que la qüestió del *Parque*
ha acabat ab tan mal fi,
aquells famosos lletereros
s' haurían de posá així.

—¿Y sab si n' hi havia molts?

—Tot' una barriscada...

—¡Aixís no estém sobre un volcán, sinó sobre
una pila de peras!

—¡Misericordia divina!—

Y la gent fugia esporuguida, propagant la
infausta nova y tirant los cálculs més desgui-
tarrats sobre la intenció que amagava la enigmá-
tica forma dels petardos.

—Aixó—deya un—sembla una alusió á las
propietats devastadoras que havia de tenir lo
Peral.

—O potser significa que 'ls destructors de la
societat, no tenint una poma per la set, se guar-
dan una pera per la gana.

—¡Ca!—replicava un castellá que parla molt
malament:—¿saben qué representan esas peras?
Que hemos de *peracer* todos.—

Al cap de pochihs días ¡cataplúm! un nou des-
cobriment de petardos.

Aquesta vegada 'l salvador de Barcelona no
era un municipal, sinó un sereno ó vigilant ó no
sè qué: no se 'n ha pogut treure l' aygua clara.

Los petardos de la segona remesa van acabar
de sembrar lo terror en las ánimas timoratas,
conmogudas encare ab lo recort de las famosas
peras.

¡Quina efervescencia! ¡quin daltabaix!

— ¡Ja hi tornem a ser! ¡S' han trobat més petardos!

— ¡Reyna del cell! ¿ahont?

— Encare no se sab: uns diuen sota Monjuich, altres per allà al Besós; pero lo cert es que se n' han trobat.

— ¿En forma de pera també?

— No: aquesta vegada son més senzills...

— Deuen ser de barato...

— No ho sè: tènem forma de préssech, sense pinyol: diu que son molt monos.

— ¡Vaya unas monadas! ¿Y 'l govern que fá mentres tant?

— Buscar, buscar sempre.

— ¿Qu' encare pensan trobarne més?

— ¡Vaya! Aixó dels petardos es com lo sarampió, s' encomana desseguida: encare no 'n surt un, ja hi ha una infinitat de gent que 'n tè.

— ¿Es a dir que estém perduts?

— Irremisiblement. —

No faltan pocas penas que se 'n riuen y fan broma sobre la cosa, assegurant que fins que 's trobin petardos en forma de calaixera no hi ha que tremolar ni donar importancia al assumpto: lo públich sensat comprén la inminencia del perill, y todas las personas de bons sentiments qu' encare portan camisa, están que no 'ls arriba la camisa al cos.

Lo fantasma petardista bat las alas per tot arréu.

Se veuen petardos pèls carrers, pèls passeigs, pèl interior de las habitacions. Hi ha qui li sembla veuren al pa, a la carn, a dins del ensiam...

Conech una senyora, que desde que circulan aquests rumors no deixa tirar cigrons a l' olla.

La rahó es molt senzilla:

— ¿No podriam ser petardos en forma de cigró? —

Pero 'ls que més se bellugan son los simpátichs municipals y demás guerreros de fira. Aquests se miran lo petardo baix un altre punt de vista: 'l de la recompensa.

Desde que s' ha fet públich que al municipal que va realisar lo primer descubrimient l' han ascendit a general ó no sé qué, lo noble afany de prosperar ha encés lo cor de tota la gent que gasta sabre y número al coll.

¡Quina manera de buscar, ensumant recóns, vigilant los tipos sospitosos, palpant tots los bultos que 'ls venen entre mans y dirigint miradas inquisitorials a las butxacas dels ciudadans que troban pèls carrers!

La qüestió es arreplegar una pera ó un meló ó lo que sigui... y poderse posar dos ó tres galóns y set ó vuyt estrelles a la mànega.

Un Xanxas ho deya:

— Si no encuentro ningún petardo... soy capaz de inventarlo. —

Déu me 'n quart de fer judicis temeraris; pero no sè perque 'm balla pèl cap que 'ls primers petardos que ara 's descubreixin han de tenir una forma aplanada, estreta, y de poca longitud...

Pèl istil d' una garrofa.

A. MARCH.

NOVA TEORÍA.

Al contemplar l' infinit sento sobre mi un agobi y 'm veig tant y tant petit, que exclamo tot decidit:
¡Vaja, l' home es un microbi!

Y si portat hasta allá pèl zel d' investigació lo comenso a analisá', comprench que no 's pot duptá' de tan rara afirmació.

Al sér ahont tè la morada lo fa sofrir despiadat: uns cops es tinya pelada quan tala inicuo una arbrada ó quan sega un camp de blat.

Es la sarna devegadas obrint túnels y canals; quan aixeca barriadas lo que fa es fer granelladas y simular crónichs mals.

Quan destruheix y arruina sens deixar roch sobre roch, es la causa lassarina; quan fa excavacions y mina es lo bacillus de Kok.

Qui sab si algún metje actiu d' altres mons nos ha filat, y satisfet nos descriu després d' havernos tractat de *bacillus* poch nociu...

Algún dia aquest senyor en lo que vivim contents, molt tranquils y sense por, gastantlo y fentli picor, dantli febre y sufriments; acudirá al Art Galénich cansat ja de tant de mal, y ab sublimat ó ab arsénich ó ab deu céntims d' ácit fénich farà 'l judici final.

VÍCTOR RAHOLA.

UN NEGOCI DE 'N ROBERT.

¡Apa! Vinga un martell y cap al Parch desseguida, desseguida; com més aviat millor.

¿Que qué hi vaig a fer?

Ara ho sabrán.

¿Veuen aquests lletreros?

«Siendo estos parques y jardines propiedad de todos los ciudadanos...»

Vull tirar aquests lletreros a terra y restaurar l' imperi de la veritat: lo que diuen aquests cartelóns es una enganyifa. No hi ha tal *propiedad de todos los ciudadanos*, no, senyors.

Lo lletrero ha de dir aixís:

«Siendo estos parques y jardines propiedad del marqués de Ayerbe... etc.»: lo demás 'ns tè completament sense cuydado.

Desde avuy endavant, lo senyor marqués es l' amo del Parch. Lo tribunal Suprém ha fallat definitivament l' assumpto y li ha donat la rahó.

Y 'l donarli 'l Suprém la rahó, obliga als barcelonins a donarli uns tres milions de pessetas.

¡Tres milions! ¡Un tres seguit de sis zeros!

Si es broma puede pasar, pero a tal punto llevada...

s' ha de confessar que 'ns l' han feta una mica massa grossa

Perque ara resulta que 'l govern nos ha enganyat com uns xinos.

— Tè, Barcelona — va dir ell un dia: — ja qu' ets tan guapa y tan salerosa, aquí tens aquests terrenos: derriba la ciudatela, fes uns quartels

nous pèls mèus soldadets... y després arréglathi uns jardins ben macos.—

Barcelona hi va caure, ab la bona fe que la caracteriza, y 's va creure que 'l govern li regalava qui sab qué.

Y 'l govern lo que realment feya era treures lo mort de sobre y endossarlo als pobres barcelonins.

En una paraula; que 'ns va regalar una cosa que no era sèva y ara surt lo verdader amo y 'ns diu:

—¡Ey! portéu aixó: si voléu disfrutar d' aquests jardins, m' heu de donar tres milions de pesetas...

—¡Oh!—replica Barcelona:—á mi aquest terreno 'l govern me l' ha concedit: y no me l' ha donat de franch, sino que á cambi del solar m' ha fet edificarli uns quartels magnífichs.

—Bè, bè, no m' expliquis res á mi de tot aixó: perque eras tan tanoca...

—Pero ¡quí s' havia de pensar que 'l govern disposés de cosas que no eran sèvas...!

—Nada ¿pagas ó no?—

Lo natural hauria sigut que 'l govern hagués tret la cara pagant ell, ja qu' ell va fer lo regalo; pero no ha sigut aixís. Lo govern calla, 's guarda 'ls quartels que li hem fet, y Barcelona no tin drá més remey qu' *empenyarse l' honra* altra vegada y pagar una borratxada de diners per uns terrenos que havíam rebut com un obsequi.

De lo qual vindrá á resultar que 'l ditzós Parch, entre naps y cols, construccions, plantacions y paga del terreno, 'ns costará tres vegadas més de lo que val...

Aquests eran los negocis que feya en Robert. Lo de las cabras.

MATÍAS BONAFÉ.

Á UNA DAMA.

Senyora, sé que vos voléu ser santa, y ab exemple qu' encanta practiquéu la virtut (ó hipocresia) anánvos'en á missa cada día...

pró llevantvos á l' hora que 'l porch canta.

Molt bè, á fe, vos portéu; tinch la creencia de que vostra consciencia

tè un aixample molt gran; per santa massa aném al dir, per xó, que avuy tot passa, y potsé ho lograréu tenint paciencia.

¿Sabéu á qué aspiréu? A l' alta gloria de véurehos coronada; á la victoria de fé ab los altres sants joch ó bè basa, sent per ells estimada, y es caboria;

á vos, ni Llucifé 'us voldrá en sa casa. Si en bon' hora á n' al cor fesseu sagrari d' amor y sentiment; si d' ell traguesseu l' arrel de falsa y vil, potsé arrivesseu

no á santa, pero á un lloch que, de contrari, no 'us podéu pensar may podé arrivarhi

Mes avuy no podéu; en lo cap vostre no hi cab lo que pot cabre dintre 'l nostre, y encar que reséu molt y y diguéu, dutxa, —¡Senyor, als increyents qu' ets Dèu demostra!— es inútil que ho feu; Dèu no os *escucha!*

Res més vos tinch que dir; per despedida vos aconsello sóls, que en vostra vida penséu ab lo que mal pensat pensavau; si santa 'us creyau sé, 'us equivocavau, puig tant seréu vos santa... com jo dida.

J. ABRIL VIRGILI.

LOS «NIÑOS» DE SEMPRES.

PLAZA DE TOROS DE BARCELONA

GRAN ACONTECIMIENTO

LOS NIÑOS ANCIANOS

SOLIDARIA C. TORO

¡Bè 'n passan d' anys y anys!... pero ells res; tan niños y tan frescos com si tal cosa.

LLIBRES.

JOVENTUT.—*Primeras poesias*, per BONAVENTURA BASSEGODA.—Lo tomet que acaba de donar á la estampa l' autor de aquesta colecció es realment una ratxada de joventut. L' edat aquella en que tot se véu hermós es la més propia pera donar esplay als sentiments del cor. Aixís en l' aplech del Sr. Bassegoda no s' hi traslluheix una idea fixa, ni un pensament determinat. En aquesta página hi trobém una inspiració amorosa, en aquella altra un cant á la naturalesa, en la de més enllá una composició inspirada en lo sentiment de patria.

En tots aquests géneros revela l' autor disposicions felissas, fent gala de una versificació esmerada y de un llenguatge correcte y adequat, per qual motiu lo tomet se llegeix ab gust desde la primera á l' última página.

MONOGRAFÍAS DE CATALUNYA.—*Diccionari històric geogràfic, anotat per J. REIG y VILARDELL.*—Acaba de publicarse la fascicle II de la lletra B, en la qual van compresos la terminació del article Barberá y 'l comens del dedicat á Barcelona, escrit ab molta amplitut, abundancia de noticias y gran número de hermosos grabats, qu' embelleixen y dónan amenitat al text. De manera que la notable publicació que s' ha emprés lo Sr. Reig y Vilardell continúa sostenintse á molt bona altura.

CONSUELO (*El ángel de la virtud*) novela original de D. FRANCISCO GRAS y ELÍAS.—Hem rebut los cinch primers quaderns de aquesta publicació qu' edita ab notable bon gust la casa editorial d' Espasa y C.^a—Lo nom del Sr. Gras y Elías es prou conegut en los circuls literaris per afiansar la bondat de l' obra. De mes á mes, apareix ilustrada ab hermosas láminas d' Eusebi Planas, cromo-litografiadas ab molt esmero.

Altres publicacions: *L' aplech*: colecció de poesias de J. M.ª Codolosa, M. Riusec, A. Llimoner, J. M.ª Bernis, J. Abril Virgili, Gestus II, Ego Sum, que apareixerá per quaderns bimensuals.

La pastora del Gurri, sarsuela en un acte de Vicens Arepalc.—Llegint al revés aquest apellido 'ns trobém ab lo nom de un modest repartidor d' entregas, que sempre ha tingut decididas aficions literarias.

RATA SABIA.

LO BÉ EN LO MAL.

Cego d' amor un jorn li demanava
un bés per caritat,
y la ingrata mofantse'n, va negarme'l
dihent qu' era pecat.
Sorprenentla altre jorn tota soleta,
apropet del balcó,
traidorament lo bés que ella 'm negava
vareig donarli jo.
De sa vora al instant fugir volia
tement no 'm castigues,
mes ella, avergonyida, va aturarme
pera tornám lo bés.
En lo pecat s' ha de trobar la ditxa,
perque desde llavors,
es un petó, l' adeu, al despedirnos,
y un sol son nostres cors.

MARANGI.

PRINCIPAL.

Ja la llista de la companyia d' ópera francesa decora la fatxada del teatro, y ab ella los préus de abonó, que son molt acomodats, y la nota de las obras que 's posarán en escena.

Tot lo personal, excepció feta del Sr. Roudil, es nou á Barcelona. Tinch confiança ab que 'l Sr. Roudil, que tant coneix al nostre públich, haurá fet una bona tria.

PÁGINAS ARTÍSTICAS.

UN NIU DE MISERIA. (Obra del pintor Leopoldo Romañach.)

Y que las obras que s' anuncian, es á dir, *Charles VI, Reine de Chipre, Le Cid, Roland á Roncesvaux, La dame blanche, Songe d'une nuit d'été, Voyage en Chine, Si j'étais roi, Zampa, Lakmé* y otras no conegudas del públich barceloní tindrán una interpretació esmerada.

L' inauguració s' efectuará un dels dias de la próxima senmana, donantse una serie de 22 representacions.

Celebrarém que aquest ensaig de aclimatació de l' ópera francesa deixi inmillorables recorts y vius desitjos de que cada any torni á repetir-se, siquiera mentres esperém la implantació de l' ópera espanyola ó la regeneració de la italiana, que va quedantse cada dia més endarrerida.

LICEO.

La temporada s' ha inaugurat molt bé.

Encare que *La Gioconda*, que disfruta, á lo que sembla, de la protecció de las casas editorials italianas, no es una ópera que, á mi á lo menos, me fassa felis, aquesta vegada ha servit molt bé pera efectuar la presentació de una part de la companyia.

Debutava á Barcelona ab lo paper de protagonista, una espanyola, la Matilde Rodriguez, y ab lo paper de Laura la contralt italiana Guerrini. La Rodriguez, alta, prima, nerviosa, un cable de fil-ferro, posseheix una veu fina y vibrant, més en las notas agudas qu' en la corda mitja, avalorada per una excelent escola y per notables condicions d' actriu. En aquest punt revela ser tot un temperament. La Guerrini, qu' es físicament lo que se 'n diu una real mossa, com á cantant fa gala d' una veu *veloutée*, molt

simpática, molt grata. No té encare tantas taulas com la Rodriguez, pero va per bon camí, y en algunas pessas, com lo duo del acte según, qual última part tingué de repetir-se entre generals aplausos, demostraren totas dugas qu' entravan en las simpatias del públich del Liceo per la porta gran oberta de bat á bat.

Además, la Rodriguez estigué molt inspirada en totas las escenas dramáticas del últim acte.

En De Marchi val més avuy que la última vegada que varem sentirlo, ab tot y que ja llavoras se 'n emportava al públich. La seva veu s' ha enrobustit, ha après á rodonejar las frasses, fa un us discretíssim de la mitja veu... en una paraula, camina ab pas segur, per celebrat. Lo públich l' aplaudí en la sortida del acte primer, en la romansa del según y de una manera molt ruidosa en lo concertant del acte tercer, per la manera magistral com digué la frase que l' enjoya.

La laboriosa Carotini, lo simpátich Aragó cada dia més dintre de la quadratura escénica y mes duenyo dels medis musicals, y 'l baix Visconti, arrodoniren la interpretació de l' ópera de Ponchielli.

Y 'ls empresaris, es á dir, las massas corals y l' orquesta, baix la direcció fogosa y colorida del mestre Mascheroni, demostraren que treballavan ab gust, per correspondre al públich que 'ls afavorí, tant lo dissapte com lo diumenje, ab dos magnificas entradas.

Dats tots aquests antecedents, la repetició de la *stretta* del ball y la cridada á las taulas, aixís del mestre Mascheroni com dels principals intérpretes de l' ópera, sense que 's notés la més petita sombra de disgust durant lo curs de la representació, en un teatro com lo Liceo, en lo qual lo públich sol ser tant exigent, no es aventurat augurar á la empresa artistica una felis temporada de primavera.

ROMEA.

Un manólech del Sr. Pous titulat *Lo primer de maig* figura en lo cartell per la funció de aquesta nit.

Y res més per ara.

TÍVOLI.

Continúan los éxits de la Segovia en *Las hijas del Zebedeo, Un pretexto* y otras produccions del seu repertori.

Las tentaciones de San Antonio, sarsuela representada per la Srta. Llorens y 'ls Srs. Bosch y Castillo, alcansá molt bon éxit. També 'l tingué *La Mascota*, qual protagonista desempenyá la indicada Srta. Llorens, y 'l paper de *Pipo* 'l Sr. Ripoll.

Obra en porta: *La gran feria*, del Sr. Coll y Britapaja, qual paper principal está confiat á la Srta. Segovia, pintantse además dugas decoracions, una pèl Sr. Chia y l' altra pèl Sr. Moragas.

NOVEDATS.

D. Gonzalo.

No haig de referir l' argument de la nova comedia del Sr. Llanas.

Aquest té escàs desarrollo, y no crech pas que l' autor se proposés sorprendre á ningú ab incidents més ó menos xocants, més ó menos rebuscats. Un fill de un cotxero que ha arribat á ser advocat y advocat de renom, y que lluny d' excitar l' admiració y l' alegría del seu pare, no fa més que promoure 'l seu mal humor... Una noya,

germana del jurisconsult, que de amagat de son pare festeja ab un jove del comers, tal vegada massa timit y un bon xich desnaturalisat per rasgos de un cómic algùn tant pujat de tò... Una mare enamorada dels seus fills, partidaria de la seva elevació social, mirant ab disgust las grosserías y l' apego al seu ofici que mostra sempre 'l cotxero... Un carreter rich, pero més grosser encare que l' amo de la cotxeria, que 's considera autorisat pera ventar bofetadas als municipals y que lluny de creure que li fassan res, se figura qu' encare desemplearàn al guardia municipal que las ha rebudas... Un fill de aquest, bobo y tanasi, que al pretendre á la noya de la cotxeria, per ordre del seu pare, recorda certs tipos de las primeras obras del teatro catalá... tots aquest personatjes y altres purament secundaris se mouhen dintre de la comedia, donant lloch á algunas escenas garbosas y á diálechs, algunas vegadas xispejants qu' entretenen al públich molt agradablement, ja que no arriban á convence'l del tot, ni á interessarlo.

De tant en tant se topa l' espectador ab ingeniosos rasgos de observació, principalment quan recauhen en personatjes com lo Sr. Ignaci y en Badó, los més ben apuntats de la comedia.

Però la contextura es poch armónica; en lo desarrollo l' autor alguna volta divaga, y fins lo desenllás, aquell cambi repenti del Sr. Nasi sembla poch justificat per esser tant extraordinari y radical.

Resumint, la comedia, ab tots los seus defectes y lunars, té per altra part, condicions que la fan acceptable, justificant la excelent acullida que va dispensarli 'l públich lo dia del estreno.

En la execució, además de las Sras. Palá y Parronyo 's distingiren los Srs. Tutau, Goula, Fuentes, Bonaplata y Oliva. Lo Sr. Guitart té en sa disculpa, l' haverse encarregat casi improvisadament del paper de protagonista, que hauria estrenat lo Sr. Soler Maymó, á no haverse separat de la companyia.

CATALUNYA.

Una revista nova.

Se titula *Madrid petit*. Però no es una revista de la realitat, sino de una ciutat imaginaria, que troban uns náufrechs del globo cautiú, al caure de la bomba. En aquell Madrid tot succeheix á la inversa de com realment passa, y en rahó de succehir tot á la inversa, las cosas están totas molt posadas en ordre.

En l' obra hi ha, donchs, un pensament; però está desarrollat ab falta de gracia, de xispa y de ingeni. Tot se sacrifica al aparato y al vestuari. La decoració que representa 'l globo cautiú, tal com s' elevava á Barcelona, al costat del palau de Bellas Artes, unas coristas que van en velocipedo, las coplas del governador civil y la revista final en la qual la Srta. Montes lluheix un vestit de molt efecte, son los elements que sostenen aquesta producció, á la altura de tantas y tantas otras com se n' estrenan avuy dia.

* *

Y aquí acabo per avuy la mèva tasca: no he tingut ocasió de assistir al teatro Gayarre, ahont s' ha estrenat una sarsueleta titulada *La Granadina*.

Ni falta que fa, ja que, segóns noticias, aquesta producció no ofereix res de particular.

N. N. N.

A UNA VEHINA.

Ojos claros, serenos...

Molt senyora meva y de ma major veneració:

Me dirigeixo á vosté per recomenarli que no surti més al balcó.

Vosté, per si no ho sabia, Té uns ulls com pochs n' he trobat, y com qu' ha pres la mania de mirarme tot lo dia, me tenen preocupat.

Quan una dona casada, com de vosté 'm varen dí', tè bonica la mirada, ó se la tè ben guardada, ó si mira, es per dá' un sí.

Y com que quan á mí 's gira crech que no ho fa per amor, me trastoca y 'm regira, y cada volta que 'm mira me fa fè' un sotrach al cor.

¡Miri qu' es molta musica lo mirarmi fit á fit, sabent que aixó 'm mortifica!... Si 's creu que la tè bonica, contéplis lo seu marit.

Que si aquests ulls jo manava, y pogués sè 'l seu senyor, lo dia que m' enfadava, ab un petó 'ls hi tancava per apagar sa claror.

Però com vosté comprén qu' aixó es causarme molestia, no desperdicia un moment, y ha lograt ja 'l seu intent de ferme tornar mitj bestia.

Y ni penso, ni respiro, ni descanso, ni sossego, sols per aquests ulls sospiro y estich content quan me 'ls miro, y si me 'ls miro 'm fan cego.

Quan no 'ls veig, lo cor s' anyora; quan los veig, sento fatichs... ¡Me vol fé' 'l favor senyora de no mirarme á tot' hora ab aquests ulls tan bonichs?...

Pensi qu' aixó es un martiri y que ja no sé que fé per calmar semblant deliri; ó tanqui 'ls ulls y no 'm miri, ó si 'm mira... 'm mudaré.

Si vosté ho fa ab lo sentit de fé' una declaració, dónguemela per escrit, que á pesar del seu marit jo no li diré que no.

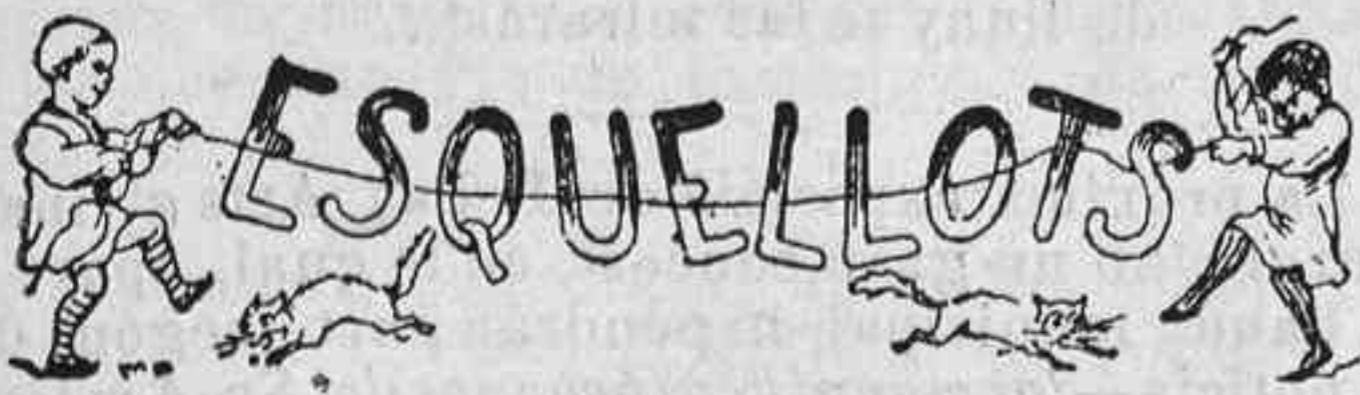
Y si al contrari, ho deplora, acabi ab aquests embulls que 'm torturan á tot hora. Ab aixó, ja ho sab, senyora, ó *adulteri*... ó tanqui 'ls ulls.

Y com que de tant mirarme ja 'm déu havé inspeccionat y no estich per alabarme, pensi, avants de contestarme, qu' en *llos* soch molt callat.

Per últim, dispensi si he molestat sa atenció; però ha sigut ab bon fi,

y sab que pot contá ab mi
com un humil servidó.

BEN.

Darrera del arcalde de Barcelona, com lo madgiar darrera del llech, com darrera del cos la sombra, y millor dirém la mala sombra, va arribar á Barcelona la noticia de que no haventse donat lloch al recurs de cassació interposat per l' Ajuntament en lo plet promogut pèl marquès de Ayerbe, la ciutat havia sigut condemnada á satisfer la friolera de 2.951,422 pessetas 87 céntims.

No res: una petita sangría, que 'ns rebaixará la fogositat de la sanch y aquest afany de lluhir tan paregut al que sol dominar en las casas de poch recursos, propensas al despilfarro.

Aquesta ganga prové de haver acceptat lo regalo dels terrenos del Parch, sense mirar lo que 'ns regalavan.

«A caball regalat no li miris lo dentat» diu l' adagi.

Y ha succehit que 'l caball després de més de vint anys de ferli la vida, de adornarlo ab tots los primors y de tractarlo ab tots los regalos, se gira contra 'l nou amo y de la primera mossegada li arrenca un tros de carn, qual import, compresos los gastos que s' han hagut de fer, no baixará de 600,000 duros.

Algú suposa que Barcelona tenia 'l dret expe-

ANANT A DECLARARS'HI.

—Lo qu' es avuy, no hi ha dupte, crech que li faré impressió: mudat d' aquesta maner, no hi ha cuydado d' un nó.

DUGAS RIVALS.

—¿Es á dir que tú segueixes ab l' Emilio?— ¡Es natural! May hi abandonat un home... mentres ha tingut un ral.

dit consignat de una manera clara en documents diversos depositats en los seus arxius.

Durant molts anys va haverhi mandra de treure'n la pols, d' enterarse'n y de aduhirlos com á probas irrecusables.

Quan aixó va ferse ja era tart, tan tart, que 'ls termes de la lley no consentian als tribunals pèndre'ls en compte.

Y avuy hem de pagar de la nostra butxaca la dessidia agena. Y avuy lo Parch de Barcelona, ó á lo menos una part dels terrenos que 'l constitueixen, tèn senyor feudal.

¡Pobra Pubilla! ¡Tant digna que 's creya, y ab un xich més, per culpa dels seus administradors, se troba condemnada á la ignominia del dret de cuixa!

Dissapte un jove va tenir l' humorada de presentarse al Liceo, assentantse en un silló d' anfitatre, vestint frach vermell.

¿Han vist may en un poble de montanya la quitxalleta corre al darrera de un foraster que s' hi presenti ab barret de copa?

Donchs imagininse una cosa per l' istil; pero agravada. Tots los gemelos apuntant al jove del frach, alguns espectadors alsantse de las butacas per véure'l millor, molts senyoras dels palcos de segón pis abocantse al empit pera no pèrdre'l de vista, crits, murmuracions, l' atenció de tothom concentrada en aquell frach vermell, la representació de la Gioconda poch menos que interrompuda.

No fa més efecte la muleta de un torero desplegantse inopinadament sobre la cara de un toro, que 'l frach vermell de aquell jove escéntrich.

No sè si 'l jove havia fet una juguesca ó qué.
Y no una juguesca de que sería capàs de presentarse al Liceo ab frach vermell, sino de demostrar de una manera clara que 'l públich elegant que sol acudir al gran teatro, está en certas cosas á la altura de la quitxalleta del últim poblet de la montanya.

Si va ser aixís, ha guanyat l'aposta.

¿Se recordan de aquella creu d'escamas que figurava en la Exposició universal de Barcelona? Després de recorre 'l mon sense que ningú tingués la idea de comprarla, al últim ha sigut regalada á la Reyna regent.

Y la Reyna regent ¿saben qué li ha donat á l'autora de aquell treball de paciència?

Li ha donat las gracias.

Ja 'm sembla que sento la resposta de l'autora, si algú arriba á preguntarli quàn ne farà un'altra de creu d'escamas com aquella.

—¡May més!—dirá.—Estich massa escamada.

En lo camí del Coll, al costat de la font del Remy (Vallcarca) s'ha descobert últimament un manantial d'aygua ferruginosa, que va inaugurar-se l'altre dia ab músicas, coros y varias diversions populars. Lo nou establiment porta 'l titul de *Montserrat* y está provehit de tot lo que 's necessita pera ferhi agradable la estancia.

Conque, los aficionats al camp y á las ayguas minerals, ja ho saben.

La bella fanciulla di Perth ha tingut á Madrid un éxit considerable.

L'ha posada 'l mestre Goula, havent cantat las primeras parts la tiple Carreras, la contralt Mata, y 'l tenor Bertrán.

Es á dir: tres cataláns; y 'l mestre Goula quatre.

Ara veurán los de Madrid com aquí á Catalunya no sòls sabém filar cotó... També sabém *fi-lar notas*.

¡Quín escándol més tremendo va haverhi diumenje á la Plassa de toros!

Crits de indignació, arrancament de banchs, disparo de ampollas de gaseosas... la multitut invadint la plassa, matant un animal pacífich poch menos que á cops de puny y á continuació arrastrantlo fins fora del torín.

Algú va dir:—¿Y donchs, que torném á la feta del dia de Sant Jaume del any 35?

* *

Jo no sé qué hauria fet lo públich indignat, si en lloch de trobarse davant de cabras com eran los toros que se li van donar en plassa partida, s'hagués trobat davant del empresari.

Me sembla que 'l president, per presservarlo de qualsevol incident desagradable, havia demanar posarlo prés.

Per presservarlo de qualsevol incident desagradable, y per demanarli compte de la seva conducta.

* *

Perque aixó de anunciar una corrida formal, posant preus exagerats com si realment tingués de serho, y sortir després ab una moixiganga com la del diumenje, es riures descaradament del públich.

Crech que aquest está ja en lo cas d'encararse ab una empresa tant desconsiderada y tant enemiga dels seus propis interessos, cantantli aquella coneguda copla:

Una vez me has engañado,
que dugas no hi tornarás:
¡las pasetas de la entrada
de lluny te las mirarás!...

La próxima exposició de Bellas Arts s'inaugurarà ab un gran concert, en lo qual, apart de la banda municipal, hi pendrán part—segóns diu la noticia—*los magníficos órganos del Sr. Amézua*.

Es á dir: aquellas orgas magníficas; pero qu'encare están per pagar.

Si las orgas son com los músichs, que un cop pagats no fan bon só, donará gust sentir las orgas del Sr. Amézua, que ab tota la seva trompeteria diuhen sempre que sonan:

«¿Creurán que l'Ajuntament
encare 'ns está devent?

Sempre que una comissió del Ajuntament de Barcelona fa un viatge á Madrid á expensas de la Pubilla, sol presentárs'hi rodejada de molta pompa y esplendor, aixís la presideixi D. Joan, aixís la capitaneji D. Francisco.

Y com que sempre l'objecte de semblants viatjes reconeix per causa demanar rebaixa en las contribucions ó lograr alguna cosa pèl mateix istil, los madrilenyos diuhen:

—¿Qué veniu aquí á fe 'l pobre, si 'l vostre aspecte y 'ls vostres fets están renyits ab las vestras paraulas?

Vels'hi aquí perquè las comissions tornan sempre contentas y enganyadas.

Enganyadas, perque no logran may lo que 's proposan.

Contentas, per haver fet un viatge de recreo á expensas de la Pubilla.

L'altre dia 'm deya un advocat:

—Cregui que la mort de D. Fulano de tal (un advocat célebre per la poca aprensió ab qu'exercia la carrera) ha sigut molt sentida per tots los seus colegas.

—¿Vol dir? ¿Tantas simpatias gosava entre vostés?

—No es aixó; sino que D. Fulano de tal era contribuyent per primera quota, y ara lo qu'ell satisfeya s'haurá de repartir entre tots nosaltres.

Es una llástima veure que las caramellas místicas que van sortir la vigilia de Pasqua, no han donat tots los resultats que n'esperavan los individuos que hi van pendre part.

Un periódich ho consigna clarament. Al obsequiar al Bisbe de Barcelona, al marqués de Comillas, á D. Eusebi Güell, al rector dels Angels y á algun altre individuo, se va veure bè que algun de aquests senyors va obsequiar al Orfeón, qui ab un paper de plata, qui ab dos papers de plata, qui, en fi, com lo rector dels Angels, ab un anyellet que va ser rifat, produhint los bitllets alguns dineróns.

Donchs á pesar de que s'havia ofert destinar un 70 per cent de lo que 's recaudés á un ápat, aquesta es l'hora de que als orfeonistas místichs no se 'ls ha donat res... ni un grá d'arrós.

No será estrany, per consegüent, que 'l dia que torni á reunir-se l'Orfeón místich, en lloch de unas caramellas se posi á cantar un Rosari de l'Aurora, que fins los ángels hi farán tamborellas.

S' han plantat plátanos al Plá de la Boqueria. Los arbres hi estarán molt bè, sobre tot quan sigan grossos.

Bona sombra y bona soca per recolzars'hi, ¿què més poden desitjar los aficionats á passar l'estona en aquell siti, conegut indistintament ab los noms de Plá de la Calma y de Plá de l' Os?

La societat protectora de animals y plantas s' està comportant activament de la millor manera d' evitar que 'ls gossos, lo noble animal company del home, contreguin la terrible malaltia de la hidrofobia.

Un home que menja sorra, un porch que fa habilitats: vels'hi aquí las diversions dels pobles civilisats.

S' ha observat que á Constantinopla, ab tot y anar los gossos lliures pels carrers, son contadissims los cassos de hidrofobia que 's presentan. ¿Y per qué? Senzillament perque l' enzel es la causa principal que fa rabiari als gossos. Tant es aixis que á Alemanya y á Inglaterra s' han pres precaucions perque 'ls gossos y las gossas pugan correspondres sempre que s' agradin, y las estadisticas de la hidrofobia acusan desde llavors en aquells pahissos una baixa considerable.

La societat barcelonesa protectora de animals y plantas, en vista de aquests datos, es molt probable que s' inclini á extendre tot lo possible la institució del matrimoni entre 'ls individuos de la rassa canina, creyent que aixis estolviará molta feyna al digne Dr. Ferrán.

Gracias al teléfono instalat entre París y Londres, desde aquesta última capital se sentia perfectament la representació de *Lo Mago*, l' última producció de Massenet, que en la actualitat s' està cantant en lo teatro de l' Opera de París.

No 's va perdre ni una nota, y no sols se sentia la veu dels cantants y las armonias de l' orquesta, sino també las més petites mostrars de aprobació del públich.

ESPECTACLES MODERNS.

Per consegüent, lo verdader *Mago* del sigle XIX no es l' ópera de Massenet... Lo verdader *Mago* del sigle XIX es lo *teléfono*.

Desde que un rus va fer un viatge á peu, desde San Petersburg á París, apareix cada dia una nova extravagancia.

Un pastor landès ha comensat ja 'l mateix viatge; pero á la inversa, es á dir desde la capital de Fransa á la de Russia, montat sobre uns xaneres.

Ignoro si surtirá un tranquil que 's comprometi á ferlo á peu coix; pero la veritat es que ja n' hi ha un que ha dit que 'l faria á quatre grapas.

Quan arribi á Russia, no será difícil que trobi algú que li diga:

— ¡Levántate, Juan Garin, que ya estás perdonado!

L' arquitecto de Montserrat está fent los estudis de un ascensor, que permetrá pujar al monestir desde 'l Llobregat en menos de 15 minuts. ¡Ganga pels pelegrins!

Sobre tot quan l' ascensor puji plé de pelegrinas, perque llavors desde abaix ¡se 'n veurán de pantorrillas!...

A ca 'n Lopez, á primers d' any.

—¿Qué tè almanachs de paret?

—Sí, senyor.

—¿Quánt valen?

—Una pesseta.
 —¿No m' hi pot fer cap rebaixa?
 —Prementne un, no, senyor; ara si 'n prengües deu li descontaria un vint per cent.
 —Está bé; dónguime'n deu: tindrè almanach per deu anys.

Un conquistador irresistible, segons ell creu de sí mateix, feya la següent confiança, á una senyora á qui perseguia ab gran tenacitat: *La*

—Es curiós lo que 'm passa sempre que 'm trobo en la seva companyia: encare no me la miro, sempre tant hermosa, y al mateix temps me miro á mí mateix, sempre tant terrible, 'm flaquesjan las camas ¿y sab per qué? Perque, senyora, no puch ferhi més: ¡me poso á tremolar per la seva virtut!

NÁPOLS.

Lo país tradicional de las venjansas satánicas, dels volcans en erupció... y de las donas volcánicas.

Un viatjer y una viatjera, que ocupan sòls un departament de primera en un tren en marxa, son sorpresos pèl revisor, en lo moment de ferse un petó, plens d'entusiasme.

—Senyors— diu l'empleat— aixó es escandalós, y 'n donaré part immediatament.

A lo qual contesta 'l passatjer:

—Donguin part ó no 'n dongui part, cosa es aquesta que á mí 'm tè sense cuidado. ¿No son licits aquests actes? ¿No es, per ventura, aquest, un tren de recreo?

Parlan dos marits de la manera com conegueren á sas respectivas mullers, y diu un d'ells:

—Jo á la mèva no la vaig conèixer sino tres mesos avants de casarme ab ella.

Y l' altre respón:

—Donchs jo he sigut més desgraciat: jo no he conegut á la mèva, sino fins tres mesos després del matrimoni.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Tan-ta-ran-ta na.*
2. ID. 2.ª—*Sa rri á.*
3. ACENTÍGRAFO.—*Escola-Escolá.*
4. ANAGRAMA.—*Carme-Crema.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Las joyas de la Roser.*
6. CONVERSA.—*Gall.*
7. GEROGLÍFICH.—*Per jardins Barcelona.*

LOPEZ-EDITOR. Rambla del Mitj, número 20, Barcelona. Llibrería Espanyola.

!!!JA HA SORTIT!!! !!!JA HA SORTIT!!!

UN VIATJE DE NUVIS

Humorada en vers per C. GUMÁ, ab dibuixos de M. MOLINÉ

Preu DOS RALETS.

Obra nueva

BOCETOS LITERARIOS

POR FRANCISCA SÁNCHEZ DE PIRRETAS

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

Nueva edición

LA MUJER

POR
J. MICHELET

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

EMILIO ZOLA

EL DINERO

2 tomos en 8.º

← Pesetas 6 →

MARTÍNEZ BARRIONUEVO

JUANELA

NOVELA ESPAÑOLA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

JORGE OHNET

EL ALMA DE PEDRO

Un tomo en 8.º, Ptas. 4.

J. M. de PEREDA

NUBES DE ESTÍO

Un tomo en 8.º, Ptas. 4'50.

EMILIA PARDO BAZÁN

NUEVO TEATRO CRÍTICO

Van publicados los meses de Enero, Febrero, Marzo y Abril
Precio Ptas. 1'50 cada tomo.

DEMÀ DISSAPTE

Día 11

LO POPULAR SENMANARI

La Campana de Gracia

PUBLICARÀ GRAN

NÚMERO EXTRAORDINARI

Lo text será variat y d' actualitat, degut als habituals col·laboradors.

La ilustració corre de compte dels reputats artistes

M. Moliné, Apeles Mestres

y
Eussebi Planas

¡¡Preu 10 céntims lo número!!

PRIMAVERA POLITICA

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrà á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

XARADAS.

I.

Voreta d' un riu
vegí una parella
de gaya donzella
y donzell jolíu.
—Ma Primera-qurata—
tres-invers li deya
mentre ella somreya:—
jurí sempre aymarte,
aymarte jurí...
y serás, aymada,
de Dèu reservada
per unirte ab mí.—
La gaya donzella
dos ell contestava
ab sos ulls; cremava
sa vista tant bella.
Després de petita
pausa en que suaus llassos
formaren sos brassos:
—Mon cor necessita
que 'm digas formal:
¿m' estimas? .. ¡poch costal—
fSa sola resposta
ou un total.

FELIPET.

II.

Cert día que 'm passejava
per lo carrer de Ponent,
me van doná una tarjeta
hont s' hi llegía 'l següent:

D.: Tot Hu-tres-segona,
llevadora,
Carrer de Sant Prima-dos,
n.º 37, 2.ª, 1.ª

J. USÓN.

ANAGRAMA.

Lo total de la Pilar
y lo fill del senyor Tot
varen anar á brenar
ab dos noyas al Ninot.

UN PAU AB SENY.

SINONIMIA.

—No sé pas quin animal
aquesta terra ha total...
Potsé un tot.

—¡Y qu' ets talós!
¡si ho ha fet un taup mo t gros!

SALDONI DE VALLCARGA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1. — Consonant.
- 5 4. — Paraula negativa.
- 3 4 5. — Fenómeno de la naturalesa
- 8 7 6 5. — Nom d' home.
- 8 8 9 6 9. — Lo que tenen los bens.
- 1 2 1 2 3 9. — Nom de dona.
- 1 2 3 4 5 8 7. — Materia inflamant.
- 1 2 3 2 6 2 4 9. — Una cansó.
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9. — Nom de dona
- 1 8 9 3 2 4 7 9. — Un carrer de Barcelona.
- 3 5 4 3 5 8 9. — Un aucell.
- 8 5 4 2 3 5. — Nom d' una provincia de Catalunya.
- 1 9 4 3 9. — En las casas n' hi ha.
- 4 7 3 9. — Nom de dona.
- 4 9 1. — Un peix.
- 1 9. — Un aliment comú.
- 2. — Vocal.

A. PALLEJÁ.

ESTUDIANT LA LLISSÓ.

—Dios formó el hombre de fango
y... y... ¡malviatje la sanch!
No puch passar d' aquest punt;
sempre m' encallo aquí a fanch.

TRENCA CLOSCAS.

ANA MALBER.

CALDETAS.

Formar ab aquestas lletras lo nom de una vía de Bar-
celona.

U. SALOM.

ROMBO.

.....
.....
.....
.....

Primera ratlla vertical y horissontal: consonant.—Se-
gona: hortalisa.—Tercera: poble valenciá —Quarta: idem
catalá.—Quinta: un fracás científich —Sexta: mineral; y
Séptima consonant.

XANIGOTS.

GEROGLIFICH.

$\frac{1}{5}$ $\frac{1}{5}$
: I
X fan X
C.

DALMAU DE RODA.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.